

Câstigul salarial mediu net lunar a fost de 4.412 lei în 2023; cele mai mici valori, în sectorul HORECA

Câstigul salarial mediu brut lunar înregistrat la nivelul economiei naționale în anul 2023 a fost 7.042 lei, cu 15%, respectiv 916 lei, mai mare față de anul precedent, iar câstigul salarial mediu net lunar s-a ridicat la 4.412 lei, în creștere cu 16,1%, mai exact cu 611 lei, potrivit datelor publicate miercuri de Institutul Național de Statistică (INS).

Cele mai mari valori ale câstigurilor salariale medii nete lunare realizate în anul 2023, comparativ cu media pe economie, s-au înregistrat în următoarele activități economice: informații și comunicații (+94,6%), intermediari financiare și asigurări (+63,3%), producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (+62,0%), industria extractivă (+42,2%), respectiv administrație publică (+41,1%).

La polul opus, câstigurile salariale medii nete lunare aflate sub media pe economie au fost în următoarele activități economice: hoteluri și restaurante (-41,7%), alte activități de servicii (-36,0%), tranzacții imobiliare (-25,9%), activități de servicii administrative și activități de servicii suport (-21,2%), distribuția apei, salubritate, gestionarea deșeurilor, activități de decontaminare (-18,8%), activități de spectacole, culturale și recreative (-18,1%), agricultura, silvicultura și pescuit (-15,9%), comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor (-14,7%), industria prelucrătoare (-8,4%), transport și depozitare (-2,8%), respectiv construcții (-1,8%).

"Pentru anul 2023, indicele câstigului salarial real (exprimat ca raport între indicele câstigului salarial nominal net și indicele preturilor de consum al populației) a fost 233,8% față de anul 1990, mai mare cu 11,4 puncte procentuale față de anul precedent", precizează INS.

Salariatii femei au câstigit în medie, în expresie brută, cu 5,5% mai puțin decât salariatii bărbați, realizând un câstig salarial mediu brut lunar de 6.835 lei (față de 7.233 lei al salariatilor bărbați). În expresie netă, salariatii femei au câstigit cu 8,2%, respectiv cu 377 lei/lună mai puțin decât salariatii bărbați (4.216 lei câstigul salarial mediu net al salariatilor femei, față de 4.593 lei al salariatilor bărbați).

Salariatii bărbați au realizat câstiguri salariale medii nete lunare mai ridicate decât cele ale salariatilor femei în majoritatea activităților economice, iar cele mai semnificative diferențe s-au regăsit în intermediari financiare și asigurări (32,8%), industria prelucrătoare (24,2%), informații și comunicații (21,1%), alte activități de servicii (18,6%), respectiv în comerț cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor (18,5%).

În profil teritorial, pe județe, câstigul salarial mediu net lunar în anul 2023 s-a situat sub media pe economie în 37 județe. Astfel, cele mai scăzute câstiguri salariale medii nete lunare s-au înregistrat în județele Vrancea (3.344 lei, cu 24,2% mai puțin decât media pe economie), Teleorman (3.353 lei, cu 24,0% mai puțin decât media pe economie), Botosani (3.430 lei, cu 22,3% mai puțin decât media pe economie), Vâlcea (3.435 lei, cu 22,1% mai puțin decât media pe economie), Braila și Vaslui (3.446 lei fiecare în parte, cu 21,9% mai puțin decât media pe economie), respectiv Bistrita-Nasaud (3.447 lei, cu 21,9% mai puțin decât media pe economie).

La polul opus, cu cele mai ridicate valori ale câstigurilor salariale medii nete lunare s-au situat Capitala (6.053 lei, cu 37,2% peste media pe economie), respectiv județele Cluj (5.344 lei, cu 21,1% peste media pe economie), Timis (4.910 lei, cu 11,3% peste media pe economie), Ilfov (4.602 lei, cu 4,3% peste media pe economie) și Iasi (4.568 lei, cu 3,5% peste media pe economie).

Potrivit INS, costul mediu lunar al fortei de muncă în anul 2023 a fost 7.374 lei/salariat, mai mult cu 14,8%

comparativ cu anul precedent. Acesta a crescut în toate activitățile economice comparativ cu anul precedent, iar cele mai importante majorări s-au regăsit în construcții (+26,1%), transport și depozitare (+21%), învățământ (+20%), producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (+19,4%), tranzacții imobiliare (+18%), activități de servicii administrative și activități de servicii suport (+17,7%), respectiv în hoteluri și restaurante (+17%).

Cea mai redusă creștere a costului mediu lunar față de anul precedent s-a înregistrat în sănătate și asistență socială (+5,7%).

"În vederea sprijinirii unităților economico-sociale au fost acordate transferuri de la bugetul statului către angajator pentru timpul nelucrat (în caz de somaj tehnic din inițiativa angajatorului, reducerea temporară a timpului de lucru, supravegherea copiilor în situația închiderii temporare a unităților de învățământ), respectiv pentru stimularea ocupării forței de muncă prin (re)încadrarea în munca a anumitor categorii de persoane (de exemplu: absolvenți, someri). Ponderea acestor transferuri în totalul cheltuielilor cu forța de muncă (cheltuieli directe și cheltuieli indirecte) a fost mai redusă comparativ cu cea din anul precedent, cu diferențe moderate pe activități economice. Astfel, cele mai mari sume aferente transferurilor de la bugetul de stat s-au regăsit în industria prelucrătoare, construcții, comerț cu ridicata și cu amanuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor, activități de servicii administrative și activități de servicii suport, respectiv hoteluri și restaurante", spune INS.

Comparativ cu media pe economie, costul mediu lunar a fost semnificativ mai ridicat în activitățile economice de informații și comunicații (+91,6%), producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (+71,5%), intermediari financiare și asigurări (+70,1%), industria extractivă (+50,0%), activități profesionale, științifice și tehnice (+19,9%), administrație publică (+19,1%), respectiv sănătate și asistență socială (+16,2%).

Cele mai relevante valori ale costului mediu lunar situate sub media pe economie s-au înregistrat în activitățile economice din hoteluri și restaurante (-41,8%), alte activități de servicii (-35,3%), agricultură, silvicultură și pescuit (-23,3%), tranzacții imobiliare (-22,5%), respectiv activități de servicii administrative și activități de servicii suport (-19,9%).

În anul 2023, numărul mediu al salariaților a fost 5.364.900 persoane. Numărul mediu al salariaților a crescut pe parcursul anului 2023 cu 155.400 persoane, comparativ cu anul precedent, ca urmare a extinderii activității anumitor unități economico-sociale.

Numărul mediu al salariaților bărbați a predominat ca și în anii precedenți, reprezentând 52,0% din totalul salariaților, respectiv 2.790.300. Comparativ cu anul anterior, numărul mediu al salariaților bărbați a crescut cu 78.900, iar cel al salariaților femei cu 76.500.

Repartizarea salariaților pe sectoare economice a arătat că majoritatea s-au regăsit în sectorul terțiar (64,1%) (44,0% în servicii comerciale, iar 20,1% în servicii sociale). În sectorul secundar (industrie și construcții) au lucrat 33,5% dintre salariați, iar în cel primar (agricultură, silvicultură și pescuit) numai 2,4%.

Activitățile din construcții și industrie extractivă au fost desfasurate cu preponderență de salariații bărbați și au reprezentat 86,1%, respectiv 84,0% din totalul salariaților acestor activități economice.

Activitățile economice în care salariații femei au detinut majoritatea au fost cele de sănătate și asistență socială (80,2%), învățământ (73,5%), intermediari financiare și asigurări (70,0%), hoteluri și restaurante (61,3%), administrație publică (59,7%), activități de spectacole, culturale și recreative (59,6%), alte activități de servicii (55,0%), respectiv comerț cu ridicata și cu amanuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor (52,8%).

Comparativ cu anul precedent, cresteri semnificative ale numarului mediu al salariatilor s-au înregistrat în constructii (+28.400 persoane), industrie prelucratoare (+20.100 persoane), hoteluri si restaurante (+15.600 persoane), comert cu ridicata si cu amanuntul; repararea autovehiculelor si motocicletelor (+15.400 persoane), informatii si comunicatii (+12.900 persoane), activitati de servicii administrative si activitati de servicii suport (+12.100 persoane), transport si depozitare (+11.300 persoane), activitati profesionale, stiintifice si tehnice (+9.900 persoane), respectiv în sanatate si asistenta sociala (+8.100 persoane).

La polul opus, usoare scaderi ale numarului mediu al salariatilor s-au observat doar în administratia publica (800 persoane), industria extractiva (600 persoane), respectiv în productia si furnizarea de energie electrica si termica, gaze, apa calda si aer conditionat (100 persoane).

Efectivul salariatilor la sfârșitul anului 2023 a fost 5.677.3 milioane de persoane. Comparativ cu sfârșitul anului precedent, efectivul salariatilor a înregistrat o crestere cu 70.200 persoane, din care 36.600 persoane au fost salariați femei.

În profil teritorial, efectivul salariatilor a înregistrat cresteri fata de sfârșitul anului precedent în toate regiunile de dezvoltare, iar cele mai semnificative au fost în regiunile Bucuresti-Ilfov, cu 25.700 persoane, Nord-Est, cu 12.500 persoane, Centru, cu 7.900 persoane, Nord-Vest, cu 7.300 persoane, respectiv Sud-Muntenia, cu 5.400 persoane.

În ceea ce priveste distributia efectivului de salariați la sfârșitul anului 2023, pe sectoare economice de activitate, în cadrul fiecărei regiuni de dezvoltare, aceasta a indicat faptul ca în regiunea Bucuresti-Ilfov s-au concentrat 22,6% din salariații din economie, urmata de regiunile Nord-Vest (13,8%), respectiv Centru (12,7%).

Regiunile de dezvoltare în care activitatile din sectorul primar (agricultura, silvicultura si pescuit) au depasit ponderea la nivel national (2,4%) au fost: Sud-Muntenia (4,0%), Sud-Est (3,6%), Nord-Est (3,2%), Sud-Vest Oltenia (2,9%), Vest (2,8%), respectiv Centru (2,5%).

Regiunile de dezvoltare în care s-a concentrat o proportie a salariatilor din sectorul industriei si constructiilor mai mare decât ponderea la nivel national (33,1%) au fost: Centru (40,1%), Vest (38,4%), Nord-Vest (37,8%), Sud-Muntenia (37,7%), respectiv Sud-Vest Oltenia (35,9%).

Cea mai mare pondere a salariatilor din serviciile comerciale s-a regasit în regiunea Bucuresti-Ilfov (61,9% fata de 44,6% ponderea la nivel national), iar în sectorul serviciilor sociale cea mai mare pondere s-a înregistrat în regiunea Nord-Est (26,2% fata de 19,9% ponderea la nivel national).

La sfârșitul anului 2023, efectivul salariatilor din societatile cu capital privat a fost majoritar (76,8%) si a înregistrat o crestere cu 1,4% comparativ cu anul precedent.

În plus, distributia salariatilor dupa forma juridica a întreprinderilor a aratat ca cei angajati în societatile comerciale au reprezentat 80,0% din efectivul salariatilor la sfârșitul anului, în crestere cu 1,4% fata de anul precedent.